

Wetsvoorstel excessief lenen bij eigen vennootschap

Op 4 maart 2019 is het conceptwetsvoorstel “excessief” lenen van de eigen vennootschap gepubliceerd. Het Kabinet voorziet een incidentele belastingopbrengst van € 1,35 miljard in verband met verwacht anticipatiegedrag in 2019. Dit conceptwetsvoorstel, aangekondigd op Prinsjesdag 2018, is bedoeld om input van belanghebbenden te krijgen. Enige tijd na afloop van deze zogenaamde consultatieronde (1 april 2019) zal het definitieve wetsvoorstel worden ingediend.

In deze nieuwsbrief komen de gevolgen van het conceptwetsvoorstel aan bod. Achtereenvolgens gaan wij in op:

1. De hoofdlijnen van het conceptwetsvoorstel;
2. Aandachtspunten;
3. Tips; en
4. Voorbeelden.

1. Hoofdlijnen conceptwetsvoorstel

De aankondiging op Prinsjesdag 2018 bevatte de volgende contouren van de maatregel:

- Indien de totale som van de schulden aan de eigen vennootschap meer dan € 500.000 bedraagt, wordt dat meerdere als fictief inkomen in box II belast tegen een tarief van 26,9%.
- Voor bestaande en nieuwe eigen woningschulden aan de eigen vennootschap wordt een overgangsmaatregel getroffen.
- De maatregel treedt per 1 januari 2022 in werking.

Deze contouren zijn nader uitgewerkt in het conceptwetsvoorstel. Op hoofdlijnen komt dit onder meer neer op het volgende:

1. Het totaalbedrag aan leningen opgenomen van eigen vennootschappen (vennootschappen waarin men een aanmerkelijk belang¹ heeft) tezamen met de fiscale partner is bepalend.
2. Leningen van de eigen vennootschappen aan familieleden of fiscale partners van familieleden (in de rechte lijn, dus grootvader, vader, kind, kleinkind) die zelf geen aanmerkelijkbelanghouder zijn, tellen mee (de aanmerkelijkbelanghouder kan hierdoor dus belast worden voor een schuld van een ander).
3. Het meetmoment is jaareinde, voor het eerst per 31 december 2022.
4. Er vindt geen saldering plaats met vorderingen op de eigen vennootschap die op een meetmoment bestaan.

¹ Het begrip aanmerkelijk belang is nader toegelicht in onderdeel 2.1.

5. Onder lening worden alle civielrechtelijke schuldverhoudingen en verplichtingen aan het einde van het kalenderjaar op basis van de nominale waarde (inclusief bijgeschreven/nog niet betaalde rente) verstaan.
6. Van de leningen wordt het meerdere boven € 500.000 in box II belast in de aangifte(n) inkomstenbelasting over het jaar 2022 tegen 26,9% (verwacht tarief 2022), waarbij dit meerdere in de aangifte mag worden verdeeld tussen de fiscale partners.
7. De lening blijft na toepassing van de regeling en belastingheffing in box II bestaan. Voor de toepassing van bijvoorbeeld box III kan de lening aan de eigen vennootschap in aftrek worden gebracht.
8. Bestaande afspraken met de belastingdienst over de hoogte van de lening van de eigen vennootschappen worden mogelijk “overruled” door de nieuwe wetgeving.
9. De op 1 januari 2022 bestaande eigenwoningschulden tellen niet mee. Voor nieuwe eigenwoningschulden geldt de eis dat ze alleen dan niet meetellen als ten behoeve van de eigen vennootschap een hypotheekrecht is gevestigd.²

2. Enkele aandachtspunten

2.1 Aanmerkelijk belang

Het toepassingsbereik van de maatregel betreft alle aanmerkelijkbelanghouders. U heeft onder meer een aanmerkelijk belang als u, eventueel samen met uw fiscale partner, direct of indirect minimaal 5% bezit van:

- Aandelen (ook per soort) in een binnen- of buitenlandse vennootschap.
- Winstbewijzen van een binnen- of buitenlandse vennootschap.
- Genotsrechten (ook per soort) van aandelen in een binnen- of buitenlandse vennootschap.
- Genotsrechten (ook per soort) van winstbewijzen in een binnen- of buitenlandse vennootschap.
- Stemrecht in een coöperatie of in een vereniging op coöperatieve grondslag.
- U hebt ook een aanmerkelijk belang als u opties hebt om minimaal 5% van de aandelen (ook per soort) te verwerven in een binnen- of buitenlandse vennootschap.

² Daarbij is een aandachtspunt op basis van bestaande wetgeving het tarief waartegen de rente voor eigenwoningschulden in aftrek kan worden gebracht de komende jaren vrij abrupt zal worden verlaagd naar het laagste tarief in box I.

2.2 Verschil in aflossing met dividend vóór of ná 31 december 2022

Op basis van de voorgestelde regeling kunnen grote verschillen ontstaan tussen een aflossing met een dividenduitkering vóór en ná 31 december 2022. Om dit duidelijk te maken hebben wij hieronder een vereenvoudigd voorbeeld opgenomen.

Feiten

- Een directeur-grotoaandeelhouder (hierna: DGA) heeft een lening van zijn eigen vennootschap van € 900.000.
- De DGA wil de gehele lening aflossen met een dividenduitkering, waarbij de additionele inkomstenbelasting (box II: 11,9% (26,9% minus 15%)) eveneens wordt uitgekeerd.

Uitwerking aflossing vóór 31 december 2022

- Als de DGA de lening in zijn geheel in 2022 aflost (met een dividenduitkering), dan bedraagt de bruto dividenduitkering € 1.231.190 (€ 900.000 + bruteringsbelasting € 331.190) belast tegen 26,9% = € 331.190 (€ 1.231.190 x 26,9%).
- Daarnaast verdwijnt de lening in box III waardoor mogelijk een hogere heffing in box III plaatsvindt.

Uitwerking aflossing ná 31 december 2022

- Op basis van de voorgestelde regeling wordt het meerdere boven € 500.000, zijnde € 400.000 in de aangifte inkomstenbelasting in box II belast tegen 26,9% = € 107.600. Vervolgens wordt dit meerdere toegevoegd aan het maximum van € 500.000 en bedraagt het maximum het jaar daarop € 900.000. De schuld blijft echter bestaan!
- Als de DGA de lening vervolgens in zijn geheel ná 31 december 2022 aflost (met een dividenduitkering), dan bedraagt de bruto dividenduitkering € 1.231.190 (€ 900.000 + bruteringsbelasting € 331.190) belast tegen 26,9% = € 331.190 (bruteringsbelasting € 1.231.190 x 26,9%).
- Daarnaast verdwijnt de schuld in box III waardoor mogelijk een hogere heffing in box III plaatsvindt.

Bij aflossing met dividenduitkering ná 31 december 2022 leidt dezelfde lening tot € 107.600 hogere belastingheffing in box II. Daar staat tegenover dat bij vervreemding van het aanmerkelijk belang, hetgeen over 2022 is belast op grond van de voorgestelde wetgeving, in mindering mag worden gebracht op de te belasten verkoopwinst (zie hierna eveneens 2.5). Maar goed, dan moet wel eerst het aanmerkelijk belang worden vervreemd, terwijl deze tegemoetkoming enkel geldt voor hetgeen over 2022 is belast. Bij heffing over latere jaren vindt op grond van de voorgestelde geen tegemoetkoming meer plaats.

2.3 Bestaande afspraken met de belastingdienst worden mogelijk “overruled”

De Belastingdienst sluit in de praktijk vaak een vaststellingsovereenkomst (hierna: VSO) met een belastingplichtige over het afbouwen van schulden aan diens vennootschappen. Het is gebruikelijk dat in een VSO wordt opgenomen dat deze komt te vervallen wanneer gedurende de looptijd van de VSO sprake is van een relevante wetswijziging voor de aanmerkelijkbelanghouder.

De VSO's die zien op een totaal aan schulden van minder dan € 500.000 komen niet te vervallen. Het wetsvoorstel maakt immers geen inbreuk op de huidige jurisprudentie die ten grondslag ligt aan die VSO's, waardoor dit wetsvoorstel in die situatie voor de aanmerkelijkbelanghouders niet leidt tot een voor die VSO's relevante wetswijziging. Voor VSO's die zien op een totaal van schulden van meer dan € 500.000 ligt dit minder duidelijk en is dit afhankelijk van de gemaakte afspraken.³

2.4 Internationale aspecten

Voor emigratie, immigratie en remigratie zijn specifieke bepalingen opgenomen. In het kader van deze nieuwsbrief gaan we daar niet nader op in.

2.5 Tijdelijke korting vervreemdingsvoordeel

Om te voorkomen dat de maatregel bij inwerkingtreding leidt tot dubbele heffing, wordt voorgesteld voor het bedrag van de fictief reguliere voordelen waarover inkomstenbelasting is verschuldigd in het jaar 2022, ten tijde van de vervreemding van het aanmerkelijk belang een korting op het vervreemdingsvoordeel uit aanmerkelijk belang toe te passen. Voor een nadere verduidelijking verwijzen wij naar voorbeeld 6 hieronder.

3. Tips

Tip 1: Versneld afbouwen schuld eigen vennootschappen i.v.m. tarief

Op basis van dit conceptwetsvoorstel heeft men nog tot 31 december 2022 om de schuld aan de eigen vennootschap(pen) af te bouwen tot onder de grens van € 500.000. Voor zover dat niet lukt vindt er een heffing in box II plaats van 26,9%. Het is mogelijk belasting te besparen door bijvoorbeeld in 2019 af te lossen door dividend te laten uitkeren. Indien in 2019 (versneld) op deze wijze wordt afgelost is het tarief in box II namelijk nog 25% in plaats van de 26,9% die in 2022 geldt. Het kabinet verwacht dat veel DGA's van deze mogelijkheid gebruik zullen maken. Men verwacht namelijk een extra belastingopbrengst over 2019 van € 1,35 miljard.

Tip 2: Vorderingen salderen met schulden

Indien sprake is van een vordering van de vennootschap op de DGA en een schuld van de vennootschap aan de DGA is het raadzaam deze direct met elkaar te verrekenen. Vervolgens resteert alleen een lagere schuld aan de vennootschap (of vordering op de vennootschap). Dit voorkomt dat door toepassing van de regeling geen rekening wordt gehouden met een vordering op de vennootschap waardoor de excessieve lening hoger uitvalt (terwijl dit in de realiteit dus niet het geval is), met als gevolg een hoger fictief voordeel belast tegen het tarief van box II.

Tip 3: Lenen van derden

Leningen verstrekt door derden vallen buiten de reikwijdte van de voorgestelde regeling. In dit kader kan het raadzaam zijn financiering boven de € 500.000 aan te trekken bij derden. Hierbij dient (vanzelfsprekend) wel rekening te worden gehouden met de eisen die een derde aan het verstrekken van een dergelijke financiering kan stellen. Daarnaast is vereist dat de lening aan een

³ Ontleend aan de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

derde feitelijk niet wordt aangemerkt als een lening aan de eigen vennootschap. Belangrijk is verder dat lenen van een derde niet feitelijk enkel uitstel van executie betekent. Althans, als de middelen om deze lening van een derde te kunnen aflossen toch uiteindelijk van de eigen vennootschap moeten komen, lost het lenen van een derde het probleem niet op. Immers de box II claim blijft bestaan. Lenen van derden kan wel helpen het probleem zoals weergegeven in paragraaf 2.2 te voorkomen/beperken.

4. Voorbeelden

Voorbeeld 1⁴

De heer X en mevrouw Y zijn gehuwd. Tot het vermogen van de heer X en mevrouw Y behoren de aandelen in B.V. Z. De heer X heeft een schuld aan B.V. Z van € 600.000. Mevrouw Y heeft een schuld aan B.V. Z van € 700.000. Het totaal aan schulden aan B.V. Z bedraagt zodoende € 1.300.000. Het bovenmatige (excessieve) gedeelte van de schulden, bedraagt, na aftrek van het maximumbedrag van € 500.000, dat voor de heer X en mevrouw Y gezamenlijk geldt, € 800.000. Laatstgenoemd bedrag vormt een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel en kan daarom in de onderlinge verhouding die de heer X en mevrouw Y kiezen worden toegerekend.

Voorbeeld 2⁵

Een zoon leent op 31 december 2022 € 1.250.000 van een vennootschap waarin hij geen aanmerkelijk belang heeft, maar waarin zijn vader en grootvader wel een aanmerkelijk belang hebben. Het bovenmatige deel van de schuld wordt aan de vader én aan de grootvader toegerekend, waardoor bij beiden een bovenmatig deel van de schuld in aanmerking wordt genomen van € 1.250.000 -/- € 500.000 = € 750.000. De regeling voorkomt deze dubbele toerekening, door aan vader en aan grootvader beiden de helft van het bovenmatige deel van de schuld toe te rekenen (op individueel niveau wordt dus een bovenmatig deel van € 375.000 toegerekend).

Voorbeeld 3⁶

X heeft een dochter (Y) en houdt alle aandelen in holding B.V. A. en B.V. A houdt alle aandelen in de werkmaatschappij B.V. W. Vervolgens neemt Y in privé de aandelen in B.V. W over van B.V. A voor € 700.000. Dit bedrag wordt schuldig gebleven. Dit leidt ertoe dat Y een schuld heeft aan B.V. A. Zelf heeft Y geen aanmerkelijk belang in B.V. A, maar haar vader X heeft wel een aanmerkelijk belang in B.V. A. Bij X wordt daardoor het bovenmatige deel van de schuld van Y als een fictief regulier voordeel van € 200.000 in de heffing van 26,9% betrokken, vanwege de schuld die Y (verbonden persoon van X) heeft aan B.V. A. Het maximumbedrag van X wordt, na het in aanmerking genomen fictief reguliere voordeel, verhoogd met € 200.000 tot een bedrag van € 700.000.

⁴ Voorbeeld gebaseerd op de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

⁵ Voorbeeld gebaseerd op de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

⁶ Voorbeeld gebaseerd op de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

Voorbeeld 4

De heer X en mevrouw Y zijn gehuwd. Tot het vermogen van de heer X en mevrouw Y behoren de aandelen in B.V. Z. De heer X heeft een schuld aan B.V. Z van € 700.000 en een vordering op B.V. Z van € 100.000. In totaal heeft de heer X een schuld aan B.V. Z van € 600.000 (€ 700.000 -/- € 100.000). Mevrouw Y heeft, inclusief de bestaande eigenwoningschuld daterend uit 2001, een schuld aan B.V. Z van € 700.000. De eigenwoningschuld van mevrouw Y bedraagt € 200.000. Vanwege discussie over de zakelijkheid van de lening verstrekt door B.V. Z aan de heer X is in 2003 een VSO gesloten. De heer X is met de belastingdienst overeengekomen dat indien de schuld meer dan € 1.000.000 bedraagt het overige kwalificeert als dividenduitkering. Daarnaast is in de VSO opgenomen dat de VSO komt te vervallen wanneer gedurende de looptijd van de VSO sprake is van een relevante wetswijziging voor de aanmerkelijkbelanghouder.⁷

Uitwerking

Het totaal aan schulden aan B.V. Z bedraagt daarom € 1.200.000 (€ 1.300.000 + € 100.000 -/- € 200.000) (geen saldering vordering en eigenwoningschuld)). Het bovenmatige gedeelte van de schulden, bedraagt na aftrek van het maximumbedrag van € 500.000, dat voor de heer X en mevrouw Y gezamenlijk geldt, € 700.000. Zodoende is € 700.000 belast tegen 26,9% en wordt daarom in de onderlinge verhouding die de heer X en mevrouw Y kiezen toegerekend. De VSO die de heer X in 2003 heeft gesloten met de belastingdienst is komen te vervallen en heeft zodoende geen invloed op de uitwerking.

Voorbeeld 5 (verhogen maximumbedrag en verhogen schulden)⁸

Belastingplichtige X heeft in belastingjaar 1 € 700.000 aan schulden aan vennootschappen waarin hij een aanmerkelijk belang houdt. Het bovenmatige deel van zijn schulden in belastingjaar 1 bedraagt € 200.000. In belastingjaar 2 heeft X een maximumbedrag van € 700.000. Vervolgens verhoogt X zijn schulden met € 300.000 tot in totaal € 1.000.000 in belastingjaar 2. Het bovenmatige deel van zijn schulden in belastingjaar 2 bedraagt € 300.000 (€ 1.000.000 -/- € 700.000). In belastingjaar 3 heeft X een maximumbedrag van € 1.000.000.

Voorbeeld 6 tijdelijke korting vervreemdingsvoordeel⁹

X houdt alle aandelen in B.V. Y. Hij heeft deze ooit verworven voor € 1. Eind 2022 heeft X een schuld van € 750.000 aan zijn B.V., met als gevolg dat een fictief regulier voordeel van € 250.000 in aanmerking wordt genomen. Medio 2023 vervreemdt X de aandelen voor € 400.001. Bij het bepalen van het vervreemdingsvoordeel krijgt X een vervreemdingskorting. Deze vervreemdingskorting bedraagt € 250.000, zijnde het eerder in aanmerking genomen fictief reguliere voordeel. Het vervreemdingsvoordeel na de korting bedraagt dus € 150.000 (€ 400.001 -/- € 1 -/- € 250.000).

⁷ Zie in dit kader onderdeel 2.2 van deze nieuwsbrief

⁸ Voorbeeld gebaseerd op de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

⁹ Voorbeeld gebaseerd op de Memorie van Toelichting behorende bij het conceptwetsvoorstel.

Behoeftte aan nader advies?

Aarzel niet en neem contact met ons op!

René Maat
ram@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 84

Ton Oostenrijk
aio@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 83

Luc van Dijk
lvd@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 97

Léon Borkes
lbo@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 98

Sophie Hoogenberg
sho@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 94

Natasha Konings
nko@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 68

Beer van den Broek
bvb@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 66

Chris Tol
cto@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 96

Dick van der Pal
dvp@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 392

Tim Vreeken
tvr@rechtstaete.nl
+31 20 573 03 89

Emmaplein 5
1075 AW Amsterdam

Postbus 75638
1070 AP Amsterdam
T +31 20 573 03 60
F +31 20 570 96 70

info@rechtstaete.nl
www.rechtstaete.nl